

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C140 – BUI8**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 2 maart 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Luckas Van Der Taelen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de taakstelling van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) 3

Vraag om uitleg van de heer Luckas Van Der Taelen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het onderzoek door iVOX inzake het imago van Vlaanderen in het buitenland 4

■

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

Vraag om uitleg van de heer Luckas Van Der Taelen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de taakstelling van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV)

De voorzitter: De heer Van Der Taelen heeft het woord.

De heer Luckas Van Der Taelen: Voorzitter, minister, wij hebben in deze commissie vaak interessante gasten, waarvan u natuurlijk de interessantste bent.

Wij waren – ik zal niet zeggen verbaasd – toch enigszins geïntrigeerd door bepaalde opmerkingen die de heer Evens maakte waaruit een lichte vorm van frustratie – misschien is het woord te zwaar – spreekt omdat wij ook gemerkt hebben dat de adviezen van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) zeer waardevol zijn. De heer Evens gaf ons een beetje het gevoel dat de Vlaamse Regering een beetje te weinig gebruik maakt van dit uitstekend apparaat. Hij heeft ook letterlijk gezegd dat men te laat het advies van de raad inwint, waardoor die het gevoel heeft dat heel veel werk nutteloos is en te laat wordt gebruikt.

In het kader van het steeds geroemde goed bestuur zou het toch beter zijn dat we de adviesraden die Vlaanderen zelf heeft opgericht, ook deskundig gebruiken, anders kunnen we ze evengoed afschaffen. Misschien is het iets wat moet worden geoptimaliseerd.

Minister-president, in de beleidsnota Buitenlands Beleid staat op pagina 61 een organigram waarin de SARiV niet wordt vernoemd. Dat vinden wij vreemd. Maar vooral, waarom wordt de SARiV niet vroeger in het beleidsproces betrokken? Ik veronderstel dat u wel zult toegeven dat het beter kan. Mijn bijkomende vraag is wat u kunt doen om die situatie in de toekomst te veranderen zodat de SARiV en zijn uitstekende medewerkers minder blijf zouden geven van frustratie?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, mijnheer Van Der Taelen, ik apprecieer ten zeerste de manier waarop u die vraag stelt. Ze is zeer opbouwend, wat een goed parlementslid betaamt.

U weet dat ik in mijn vorig leven bijna in elk overlegorgaan heb gezeten dat Vlaanderen en zelfs België rijk is. Voor het voeren van een 'volwassen Vlaams beleid' is het heel belangrijk dat het beleid maximaal tot stand komt, dat het wordt getoetst aan het middenveld en in het bijzonder aan de strategische adviesraden. Het geeft soms frustraties en ik kan u verzekeren dat die zich niet aan één kant situeren. Het is wel belangrijk dat we, als we heel belangrijke politieke beslissingen nemen die we ook gedragen willen zien, die strategische adviesraden heel nauw betrekken. Dat geldt ook voor de SARiV. Het is belangrijk dat hij maximaal wordt betrokken zodat de frustratie – als die al aanwezig is, maar u hebt die blijkbaar menen aan te voelen door de uitspraken van Freddy Evens – minimaal is of kan worden weggewerkt.

U hebt alles nauwgezet gelezen, wat u meestal doet. U hebt vastgesteld dat de SARiV niet in het organigram op pagina 61 staat. Ik wil benadrukken dat het geen misprijzen is, integendeel. Die strategische adviesraad is een heel waardevolle speler. Het valt te betreuren dat het zo is overgekomen. Ik kan proberen te argumenteren waarom hij niet vermeld is op pagina 61, wat niets afdoet aan het feit dat het niet goed is, als het zo is overgekomen.

De reden waarom de SARiV niet in het organigram voorkomt, is omdat het een instelling is die weliswaar ingericht is en gesubsidieerd wordt door de Vlaamse overheid, maar er toch los van staat, een eigen finaliteit heeft en onafhankelijkheid geniet ten aanzien van de Vlaamse overheidsinstellingen. Het was dus positief bedoeld, maar het is negatief overgekomen. Ik denk dat het bij dezen is rechtgezet. Wij waarderen de SARiV en dat zal ook zo in de toekomst zijn.

U vraagt waarom de SARiV niet vroeger in het beleidsproces wordt betrokken. Uit mijn ervaring in mijn vorig leven, kan ik u zeggen dat dit een constant spanningsveld is. Langs de ene kant zijn er besluitvormingen die vrij snel moeten gebeuren, langs de andere kant is het heel belangrijk om de adviesraad op een goed moment te betrekken. Dat gebeurt in de praktijk met vallen en opstaan. Het is mijn overtuiging en intentie dat we de adviesraden maximaal moeten waarderen en zo vroeg mogelijk in de besluitvorming moeten betrekken. Het is ook een opdracht voor de strategische adviesraad zelf. Als je zelf initiatieven neemt en het beleid en de discussie in de regering en zelfs in het parlement voor kunt zijn, dan is het natuurlijk nog sterker. Maar ook dat is niet evident.

In de schriftelijke voorbereiding van mijn antwoord is er verwezen naar de problematiek van de ontwerp teksten van verdragen waarvan in de loop van de onderhandelingen diverse versies circuleren. Dat is een praktisch probleem. De adviesaanvraag gebeurt precies daarom pas in het kader van de principiële goedkeuring van het instemmingsdecreet, wat inderdaad betekent dat aan de tekst van het verdrag zelf niets meer kan worden gewijzigd. Ik vermoed dat de SARiV hierop doelt wanneer zij zeggen dat zij pas achteraf zouden worden betrokken.

We moeten de SARiV op het juiste moment maximaal betrekken. We moeten dat adviesorgaan ook de nodige waardering en erkenning geven. Indien we op basis van die adviezen tot een aanpassing overgaan, doen we er goed aan dat ook te vermelden. Er zijn voorbeelden van aanpassingen die niet zijn vermeld. Hieruit zou iemand kunnen afleiden dat we niet durven te zeggen op basis van welk advies die aanpassing tot stand is gekomen.

De heer Van Der Taelen heeft terecht een aantal verbeterpunten aangehaald. We willen hier werk van maken. Ik hoop dat op het einde van deze legislatuur zal blijken dat deze adviesraad goed werk heeft geleverd en dat we een goed beleid hebben gevoerd. Ik hoop tevens dat die mensen zich op dat ogenblik gewaardeerd en erkend zullen voelen.

De voorzitter: De heer Van Der Taelen heeft het woord.

De heer Luckas Van Der Taelen: Ik dank de minister-president voor zijn constructieve uiteenzetting. Het lijkt me belangrijk de werking van beide instellingen, de Vlaamse Regering en de adviesraad, op elkaar af te stemmen. Dat is niet evident. Dat vergt wat zoekwerk naar het juiste moment. Het lijkt me in elk geval zeer nuttig over een externe adviesraad te beschikken. Die adviesraad kan een beleid in alle stilte aan een eerste reactie toetsen. Aangezien de minister-president hiervoor openstaat, ben ik zeer tevreden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Luckas Van Der Taelen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het onderzoek door iVOX inzake het imago van Vlaanderen in het buitenland

De voorzitter: De heer Van Der Taelen heeft het woord.

De heer Luckas Van Der Taelen: Voorzitter, sinds mijn zevende jaar begin ik elke dag met het lezen van Le Soir. Ik ben deze krant altijd blijven lezen. Ze vormt immers een heel goede barometer voor de manier waarop Vlaanderen wordt bekeken.

In december 2009 heb ik in Le Soir een merkwaardig bericht gelezen over een onderzoek naar het imago van Vlaanderen in buitenland. Iedereen weet dat niet veel nodig is om van een mug een olifant te maken. Een slecht imago kan nefaste gevolgen hebben. In een niet zo ver verleden hebben bepaalde Europese landen imagoproblemen gehad. Het feit dat bepaalde, door anderen gediscredeerde, partijen aan de macht kwamen, had gevolgen voor de economie en het toerisme.

Ik denk dat we hier op een verstandige manier mee moeten omgaan. Ik zal even een voorbeeld geven. Ik weet niet wie deze ochtend Le Soir heeft gelezen. Er staat een groot artikel in over het feit dat in Sint-Idesbald de verkoop van een huis aan een Franstalig koppel is geweigerd. Ik vraag me af hoe groot de schade zal zijn. De verschijning van dat artikel is als een tsunami. Dat blijft voortleven. Daar zullen conclusies aan worden verbonden.

Ik kan de bezorgdheid van de minister-president om het imago probleem van Vlaanderen begrijpen. Het gaat hier om een onderzoek dat door het onderzoeksbureau iVOX wordt gevoerd. De schriftelijke tekst van mijn vraag om uitleg is eigenlijk slecht opgesteld. Het lijkt alsof die mensen moeten betalen. Het is natuurlijk zo dat ze worden betaald om aan het onderzoek deel te nemen. Ze krijgen 70 euro voor een avond. Op die avonden worden vooral eurocraten uitgenodigd. Ze moeten, tegen die vergoeding, komen spreken over het beeld dat ze van Vlaanderen hebben.

Ik wist niets van dat onderzoek af. Ik had er nog nooit van gehoord. Ik veronderstel dat het gaat om een beslissing die al een tijdje geleden is genomen. Ik vraag me evenwel af of dit onderzoek echt zo nuttig is. Ik denk dat ik me de resultaten nu al kan inbeelden. Het gaat om het imago van Vlaanderen bij een publiek dat nauwelijks de Nederlandstalige pers leest.

Minister-president, hebt u er enig idee van wat deze soirees zullen opleveren? Wat zal hieruit voortvloeien? Zullen die mensen voor een modest bedrag hun zielenroerselen bekendmaken? Hebt u er al enig zicht op wat hun beeld van Vlaanderen is?

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Voorzitter, ik denk dat de heer Van Der Taelen de kern van het probleem in het laatste stukje van zijn vraagstelling heeft aangeraakt. Ik kan zonder onderzoek stellen dat Vlaanderen al jarenlang een imago probleem heeft. De Nederlandsonkundige niet-Belgen die in ons land wonen, zijn haast uitsluitend aangewezen op de Franstalige pers, op zeldzame Engelstalige publicaties als The Bulletin en op artikelen over Vlaanderen of België die in hun eigen nationale pers verschijnen. Ik heb het hier nu niet over de Franstalige Belgen.

Dit is in elk geval een groot probleem. In de loop van de vorige legislatuur zijn teksten gepubliceerd die in een niet zo schitterend Engels een overzicht gaven van wat er in Vlaanderen gebeurde. Ik vraag me al lang af of we onze energie moeten steken in vertalingen van bestaande publicaties of in teksten waarin bepaalde zaken op een ambtelijke manier worden weergegeven. We zouden ons misschien beter op een grote bevolkingsgroep richten.

Eurocraten is in mijn ogen een pejoratieve benaming. Er zitten hier meer lobbyisten dan in Washington DC. Er zitten hier ongelooflijk veel internationale bedrijven. Er zit hier een groot diplomatiek korps. Het gaat dan om de bilaterale diplomatie, de EU en de NAVO. Veel buitenlanders die hier verblijven, hebben een multiplicatorfunctie. Ze fungeren als luidspreker ten aanzien van hun eigen land en bevolking.

De vraag is of we ons niet eens zouden moeten bezinnen over de manier waarop we onze boodschap aan die mensen verkocht krijgen via de media die ze wel lezen. Dat zou beter kunnen werken dan zelf allerhande zaken te produceren waarvan ik me afvraag of ze uiteindelijk hun doel bereiken.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, mijn vraag is vergelijkbaar met de vraag die mevrouw Moerman net heeft gesteld. Ik stel me vragen bij het nut van dit bijkomend onderzoek. Ik had er overigens geen weet van. Daarnaast blijkt iVOX een dochter- of zusteronderneming te zijn van Indigov, een bedrijf dat zich normaal met e-government en dergelijke bezighoudt. Ik vraag me af wat dit onderzoek ons kan bijbrengen.

Tijdens de behandeling van de vorige vraag om uitleg is gebleken dat de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) in het verleden al een uitvoerige studie heeft verricht en adviezen heeft geformuleerd. Daar is blijkbaar niet veel mee gedaan.

Wat dit punt betreft, volg ik mevrouw Moerman. Dit zou ons tot zelfreflectie moeten aanzetten. We moeten met betrekking tot deze materie standpunten trachten in te nemen. Dit is belangrijker dan de waarde die we aan dit onderzoek zouden kunnen hechten. Ik kijk in elk geval vol interesse en ongeduld uit naar het antwoord dat de minister-president zal formuleren.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, ik wil me aansluiten bij de vraag om uitleg van de heer Van Der Taelen. Volgens mij is ons slecht imago een probleem voor onze economie en voor ons toerisme. Ik wil niet op arrogante wijze verkondigen dat ik zeker weet waar dit imago vandaan komt. Er zijn natuurlijk sociaal-historische redenen. Vlaanderen heeft zich steeds moeten verdedigen en heeft steeds defensief moeten reageren.

Het voorbeeld uit Sint-Idesbald ken ik niet concreet, maar het zal er ook iets mee te maken hebben. Ik kijk in dit verband trouwens ook naar de discussies over de Vlaamse Rand. De Franstalige pers doet aan opinievorming. We zouden het perceptieverschil bij Nederlanders, die onze Nederlandstalige pers wel kunnen volgen, en bij andere groepen eens moeten onderzoeken.

Tot slot wil ik hier een punt naar voren brengen dat de heer Van Der Taelen zeker zal interesseren. Ik heb al contact gehad met eurocraten en lobbyisten. Ik weet uit ervaring dat die mensen vaak een heel negatief beeld van België hebben. Dit beeld wordt echter in grote mate door Brussel bepaald. Dat is natuurlijk niet correct, maar het is wel een gevolg. Ik ken heel veel medewerkers van de Europese Commissie, en vaak is het enige wat ze kennen een gemeentebestuur. Ze hebben bijvoorbeeld ervaring aan de loketten in Sint-Joost-ten-Node waar het totaal fout liep of ze zijn overvallen en komen in contact met de politie hier, wat ook problemen geeft. Dat beeld extrapoleren ze voor heel België, niet alleen voor Vlaanderen, want ze maken dat onderscheid niet altijd. Dit is natuurlijk maar een klein deel, we mogen dit niet veralgemenen, de vraag is nog altijd correct.

De heer Karim Van Overmeire: Minister-president, ik wil me graag aansluiten bij de vraagsteller en bij de andere collega's door hier een element aan toe te voegen.

Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat er 'aan de overzijde' een zekere doelbewustheid, kwaadaardigheid en boosaardigheid is in de zin dat men opzettelijk het imago van Vlaanderen in diskrediet brengt om dit als wapen te gebruiken in de interne discussie. Als we zien wat er in de Raad van Europa gebeurt en als we zien wat onze goede collega Luc Van den Brande is overkomen, dat gaat het niet om journalisten, maar wel om politici van meerderheidspartijen. Er zijn wel een aantal instrumenten en de Vlamingen zouden misschien eens, zowel op federaal niveau als bij de collega's van de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest, duidelijk moeten stellen dat we niet gediend zijn met dat soort praktijken. Men kan niet verhinderen dat een journalist zijn of haar mening neerschrijft in een krant, maar als het initiatieven zijn van politici met een duidelijke bedoeling om Vlaanderen te schaden op internationaal vlak, dan is dat een politiek feit waar u als minister-president wel op kunt reageren.

Wie altijd afwezig blijft in dezen, is de Belgische diplomatie. Als deze onderwerpen worden aangekaart, verbergt ze zich achter een soort neutraliteit, terwijl als Vlaanderen wordt aangevallen, nochtans ook België en het Belgische model worden aangevallen. De Belgische diplomatie zou onterechte aanvallen op Vlaanderen en op onze taalwetgeving en zo meer moeten pareren en ze zou het model moeten verdedigen. De praktijk leert me dat de Belgische diplomatie telkens weer verstek laat gaan.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, dames en heren, mijnheer Van Der Taelen, u ziet wat het lezen van Le Soir allemaal met zich mee kan brengen. Ik wist trouwens niet dat u dat al deed sinds u 7 jaar was – waarvoor mijn felicitaties.

Ik lees, naast een aantal Nederlandstalige kranten, ook elke morgen Le Soir omdat dat natuurlijk ook een goed beeld geeft van hoe men naar ons kijkt – dat is soms nog interessanter dan in de spiegel kijken. Het is natuurlijk juist dat wat in de kranten staat niet altijd de waarheid is, vandaar ook uw vraag.

Er werden een aantal bijkomende vragen gesteld waarover we in het verleden ook al gediscussieerd hebben in deze commissie. Zo hadden we het er onder meer over dat men in bepaalde dossiers de instrumenten die men hier heeft, de Raad van State bijvoorbeeld, niet uitput, maar direct naar de Raad van Europa gaat. We hadden het er ook al over hoe het mogelijk is dat men landgenoten, mensen die in Vlaanderen toch ook hun diensten hebben bewezen, zoals Luc Van den Brande, vanuit bepaalde andere politieke kringen bepaalde zaken niet gunt. Ik heb al gezegd dat dit eigenlijk een zielige vertoning is.

Mijnheer Van Der Taelen, natuurlijk moeten we ervoor zorgen dat Vlaanderen hard blijft werken op heel wat vlakken zoals inzake tolerantie, openheid, de kwaliteit van het ondernemingsleven en de onderzoekinstellingen. Ook aan de internationale beeldvorming moeten we de nodige aandacht besteden.

In het verleden hebben we in deze commissie ook al gesproken over het imago of de reputatie van onze regio, van Vlaanderen. Heel belangrijk is de aantrekkingskracht voor investeerders, voor toeristen, voor researchers. We moeten daar niet alleen onze instrumenten voor inzetten, ik heb in het verleden al onderstreept dat ook de federale diplomatie er alles aan moet doen om dat imago en die reputatie verder uit te dragen. Ook hier is het niet wit-zwart, want er zijn heel wat federale diplomaten die dat heel goed hebben begrepen. Ik kom terug van een zending naar Californië, en daar hebben zowel de ambassadeur als de consul schitterend werk geleverd in het belang van en op vraag van Vlaanderen. Er zijn dus ook heel wat goede voorbeelden te geven en ik neem aan dat het aantal nog zal aangroeien en dat het aantal slechte voorbeelden zal afnemen en tot nul zal worden herleid.

Waar we ook al over gesproken hebben in deze commissie, is dat het voorzitterschap van de Raad van Europa ons een ideale gelegenheid geeft. We moeten dat heel goed organiseren om de reputatie, de internationale beeldvorming van Vlaanderen te versterken en, waar nodig, ook te corrigeren.

Ik kom tot het onderzoek waar Le Soir op 8 december over geschreven heeft. Mevrouw Moerman, we hebben al heel wat. De vertaling van een aantal berichten in het Engels en het Frans stond in een contract dat liep en dat nu met 1 jaar is verlengd om te bekijken of het wel de juiste aanpak is en of we die aanpak niet kunnen verbeteren. Toen men een bericht over de aanwezigheid van De Winne in de ruimte dat in de Nederlandstalige kranten is verschenen, vertaalde in het Engels en het Frans en daarna doorstuurde, heb ik de opmerking gemaakt dat het dat natuurlijk niet is dat we aan alle andere journalisten willen meegeven omdat het in Nederlandstalige kranten staat. Dit is één concreet voorbeeld, en het is spijtig dat de aanwezigheid van De Winne in de ruimte werd meegegeven aan de andere journalisten omwille van de kosten die daaraan verbonden zijn. Het contract is voor 1 jaar verlengd, wat ons de tijd geeft om met kennis van zaken te bekijken hoe we dit verder moeten aanpakken.

Een tweede element is dat men een tijdje geleden al heeft gezegd dat we een onderzoek zullen doen over de internationale beeldvorming en dat we zullen bekijken hoe we met een meer gerichte aanpak kunnen werken. U haalt de lobbyisten aan, mevrouw Moerman, en het klopt dat we op de tweede plaats komen na Washington in de VS en dat dit een doelgroep is die we kunnen aanspreken.

Het onderzoek werd uitgevoerd door onderzoeksbureau Indigov, een zusterbedrijf van iVOX, Le Soir heeft dit dus verkeerd vermeld. De opdracht werd gegeven door de Afdeling Communicatie van het Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid. Het onderzoek peilde naar de beeldvorming over Vlaanderen en de Vlamingen, en toetste een aantal centrale troeven en waarden uit de huidige communicatie en uit ons langetermijnbeleid Vlaanderen in Actie (ViA) en Pact 2020. Het bracht ook de wensen en de aanbevelingen in kaart op het vlak van communicatie met de internationale doelgroepen. Het onderzoek gebeurde aan de hand van zeven sessies met deelnemers uit zeven verschillende focusgroepen – en dus niet uit drie focusgroepen, zoals Le Soir schreef. Deze deelnemers werden voornamelijk, maar niet exclusief, gevonden bij de prioritaire internationale doelgroepen en bij de interne en externe sleutelfiguren in het buitenlands beleid van Vlaanderen. Het is dus niet zo dat enkel inwoners die de Belgische nationaliteit niet bezitten, ondervraagd werden. Bovendien vormden ook de Franstalige Belgen een aparte focusgroep.

Wat zijn nu de voornaamste bevindingen van dat marktonderzoek? Het geeft een genuanceerd beeld van de perceptie over Vlaanderen en Vlamingen en over de verwachtingen inzake communicatie. Afhankelijk van het profiel en de achtergrond van de respondenten worden bepaalde accenten gelegd, maar een aantal conclusies worden door alle groepen bevestigd.

Vlaanderen is in het buitenland nog vrij onbekend. Hoe groter de afstand, hoe vager het beeld, zowel met betrekking tot de geografische situering als tot de inhoudelijke connotatie. Er is ook de verwarrende terminologie: Flanders, Flemish, Flemings, Dutch speaking enzovoort. Het Vlaamse merk heeft een potentieel op een aantal domeinen. De troef van de centrale ligging op het voornaamste geografische, logistieke, politieke, culturele en economische kruispunt van Europa wordt algemeen erkend. Ook de rijke, vooral historische cultuur wordt gewaardeerd, evenals diverse aspecten op het vlak van levenskwaliteit, onderwijs, gezondheidszorg, het culinaire enzovoort.

Andere troeven en waarden worden als minder onderscheidend of minder typisch Vlaams beschouwd. Men is het erover eens dat Vlamingen efficiënte en harde werkers zijn, maar buitenlanders missen emotionele warmte en gastvrijheid. Deze zwakke cluster rond openheid en internationale oriëntatie kan, mits een goed beleid en degelijke communicatie, uitgroeien tot een onderscheidende troef, die bovendien de andere eigenschappen een positieve impuls kan geven door Vlaanderen meer te positioneren als een open, hedendaagse en innovatieve regio.

Op het vlak van de communicatie verwacht de internationale doelgroep meer inhoudelijke verhalen. Vandaag leest en hoort men vooral over structuren en constitutionele modellen. Men hecht belang aan een genuanceerde communicatie, met de mogelijkheid tot dialoog. Men pleit voor meer mogelijkheden om tot interactie te komen met de Vlamingen, met de collega's, met de burgers enzovoort. Ten slotte is er bij de internationale doelgroep een sterke vraag naar een degelijk uitgebouwd meertalig onthaalbeleid en een onthaalcommunicatie.

Marktonderzoek en -analyses zijn nuttig, maar moeten natuurlijk worden omgezet in concrete acties. Dat onderzoek is maar een van de elementen die door de dienst Communicatie is besteld. Nu komen de resultaten binnen. We bekijken dat, wegen de voors en tegens tegen elkaar af en zullen daar de nodige concrete acties aan verbinden. We hebben daartoe een ideale gelegenheid met het EU-voorzitterschap.

Je kunt je afvragen of we dat onderzoek nodig hadden. Dat wisten wij toch allemaal? De een weet natuurlijk meer dan de ander. Maar het is toch wel goed om met de twee voeten op de grond te weten hoe de anderen naar ons kijken: niet alleen Le Soir, maar ook andere groepen. Ik vind het belangrijk dat we een aantal troeven hebben: onze ligging, onze historische cultuur, onze levenskwaliteit, de positieve kijk op de Vlamingen. Maar er moet anderzijds nog werk worden geleverd om ook te worden gepositioneerd als wat we zijn: een open, tolerante en gastvrije regio. Dit onderzoek wijst uit dat de resultaten wat dat betreft niet zo

schitterend zijn. Dat moet worden geplaatst. We moeten rekening houden met de focus van dit onderzoek.

De voorzitter: De heer Van Der Taelen heeft het woord.

De heer Luckas Van Der Taelen: Dank u, minister-president, voor uw omstandige antwoord. U komt op het einde bij de kern van de zaak: de concrete acties. Mevrouw Moerman wees er al op dat er een reëel informatieprobleem is. Wij zullen dat niet oplossen met ambtelijke teksten, want dan kom je in een soort Pravda-situatie. Ik weet hoe ik zelf als buitenlander zou reageren als ik in het buitenland de keuze zou krijgen tussen een vrije pers en een overheidsbrochure. Zoiets neem je nooit ernstig.

Maar er is misschien een alternatief. Ik durf het te suggereren omdat het volgens mij de enige oplossing is. Wij hebben in Vlaanderen enkele kwaliteitskranten. Is het echt ondenkbaar dat er eens met die kranten zou worden gesproken over het maken van een soort internationale bijlage? Als de kranten dat op een autonome manier zouden kunnen doen, dan zouden wij daar een geweldige sprong voorwaarts kunnen maken. Als je als buitenlander zou weten dat je in het weekend bij De Standaard, De Morgen of De Tijd een bijlage kunt vinden met in het Engels en Frans vertaalde artikels, zou dat meer impact hebben dan een brochure die wij zelf zouden uitgeven of persknipsels die wij zelf zouden laten vertalen. Zo kom je altijd bij dezelfde mensen terecht.

Hier moeten we inspelen op het feit dat de meeste buitenlanders die hier werken, weten dat de drie kranten die ik noem, de zogenaamde kwaliteitspers vormen. U weet dat de kranten dit nooit zullen doen om de heel eenvoudige reden dat ze daar geen geld voor hebben. Het is geen aanslag op de persvrijheid om een samenwerkingsverband op te zetten. Daarbij moeten de kranten natuurlijk wel een totale editoriale vrijheid krijgen. Maar zo zou je een manier hebben om de buitenlanders toch minstens één keer per week een selectie van artikels aan te bieden. Ik weet niet of dit een haalbare suggestie is. Ik weet dat dit een beetje delicaat is omdat het zou kunnen worden gezien als een propagandamiddel, maar het is de beste van de slechte methodes. Misschien kunt u het eens overwegen en eens gaan spreken met de directeurs en hoofdredacteuren van die kranten.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Dat is een uitstekend voorstel. Zoiets bestaat trouwens al in de buitenlandse pers. Er zijn Engelstalige kranten waar men een deel van de Europese pers vertaalt.

De heer Ludwig Caluwé: Ik weet dat in The Herald Tribune af en toe een in het Engels vertaalde El País steekt.

Mevrouw Fientje Moerman: Het gebeurt ook voor Le Monde. Men doet het voor een aantal kranten. Ik vind de suggestie uitstekend. Ik heb er zelfs niets op tegen dat u het volledige budget voor dat soort projecten, die nog een jaar worden voortgezet, daarvoor zou gebruiken. Dat jaar kan worden gebruikt om dat overleg te starten en te onderzoeken wat mogelijk is – inderdaad met behoud van de redactionele vrijheid.

Minister-president, ik heb nog een andere suggestie. Het is een normale en natuurlijke reflex dat wij allemaal in de eerste plaats geïnteresseerd zijn in de pers die dat deel van de bevolking bedient dat ons moet herverkiezen. Je moet daar serieus in zijn, dat is zo. We zitten hier met een ongelooflijk groot aantal buitenlandse correspondenten. Waarom zou u nu als minister-president niet één of twee keer die mensen ontmoeten? Dan zouden zij u rechtstreeks en op een gestructureerde manier vragen kunnen stellen. Die correspondenten vragen niet beter. Dat gebeurt misschien al voor de dagelijkse boodschappen. Als het zo is, des te beter. Wij hebben het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (Vleva) gemaakt. Vleva dient om te lobbyen. Vleva kan misschien ook eens nadenken over dat soort van lobbyen.

Misschien kunnen de mensen die aan voorlichting doen bij de Vlaamse overheid, worden gestimuleerd om korter op de bal te spelen. Ik geef een – helaas tragisch – voorbeeld van twee weken geleden: de treinramp in Buizingen. Ik keek naar CNN. Het was ook op de Engelse equivalent van CNN, ik geloof dat het zelfs op Al Jazeera was. Ik ben naar CNN blijven kijken. Op een bepaald ogenblik zegt men daar dat de gewonden worden verpleegd in een sporthal. Dat was niet correct. De mensen werden naar die sporthal gebracht om ze te ‘triëren’. Daar werd gezegd wie naar welk hospitaal moest en wie ambulante zorg nodig had. Op de VRT kreeg je meteen de juiste versie. Maar het werd nooit rechtgezet op CNN. CNN herhaalde een paar uur lang steeds dezelfde zaken. Ik probeerde mij in te denken hoe een niet-Belg daarnaar keek: “Amai, wat een primitieve bedoening is dat daar. Ze verzorgen die gewonden in een sporthal.” Dat was ook de onderliggende teneur van die opmerking, en de logische conclusie in de hoofden van de mensen. Maar dan is er dus niemand van de ontelbare mensen die bij ons de pers volgen, die zijn telefoon neemt om te zeggen dat het zo niet in elkaar zit.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, ik meen uit uw antwoord te mogen begrijpen dat u ook de vinger op een andere etterende wonde legt, namelijk het gebrek aan loyaliteit van een aantal federale diplomaten. U merkt heel terecht op dat zij zich verstoppen achter neutraliteit en objectiviteit om daar niets aan te hoeven doen. Dat is toch wel een heikel punt. Zowel in deze commissie als in de plenaire vergadering hebben wij er al vaak voor gepleit om te proberen een aantal federale diplomaten in te schakelen om, waar het goed kan of zou kunnen lukken, gebruik te maken van hun diensten om het imago van Vlaanderen op te krikken. U zegt dat er verschillende goede voorbeelden zijn, en dat klopt, maar we merken toch ook steeds meer dat er zeer veel negatieve voorbeelden zijn. En dat zou u toch ook eens moeten aankaarten op het geëigende niveau. Ik ben ervan overtuigd dat u dat ook zult doen.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, ik vind dit een zeer interessant debat, waarin heel interessante suggesties naar voren worden gebracht.

Wat mij het meeste opviel in de acties die door het onderzoek werden gesuggereerd, was een beter meertalig onthaalbeleid. Klopt het dat dat heel beperkt is, ook in Brussel? Ik weet dat er vanuit de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) een aantal acties worden ondernomen, maar dat gaat dan vooral over Brussel als stad om in te leven. Is er vanuit Vlaanderen ook een beleid om Vlaanderen wat voor te stellen aan de mensen die in Brussel of de Rand komen wonen en hen te betrekken bij wat leeft in de Vlaamse Gemeenschap? Ik denk dat er op dat vlak niet veel bestaat. Daar ligt dus misschien nog heel wat ruimte voor actie.

De heer Karim Van Overmeire: Ik wil mijn opmerking over de federale diplomaten van daarnet nog even verduidelijken. Er zijn tweede aparte bekommernissen. Ten eerste is er de vraag of de federale diplomatie ook haar rol speelt als vertegenwoordiger van Vlaanderen, maar dat wil ik nu niet ter sprake brengen.

Een tweede punt is dat, wanneer Vlaanderen op internationale fora, zoals de Raad van Europa, op initiatief van de Franstaligen onder vuur komt te liggen, men op dat moment niet tussenkomt omdat het dan om een inter-Belgisch probleem zou gaan, en dat de federale diplomatie daar dan buiten blijft. Ik vind dat de federale diplomatie net wel een rol moet spelen als men op het internationale forum Vlaanderen, en dus onze federale staatsordening, en dus onze taalwetgeving onder vuur neemt.

Wat de naambekendheid betreft, minister-president, zal mijn standpunt u niet verbazen. Naambekendheid heeft ook te maken met internationale structuren, en de beste manier om bekend te worden is natuurlijk onafhankelijkheid. Dat is nu eenmaal zo. We zien dat ook op tv: men maakt nu reclame voor de Kroatische kust en voor Montenegro als reisbestemming. Als die landen niet onafhankelijk waren, was dat de Joegoslavische kust geweest. De 6

miljard aardbewoners denken nu eenmaal in termen van onafhankelijke staten, dat is hun eerste referentiepunt. Als je je naamsbekendheid wilt verhogen, moet je ofwel een heel sterke identiteit hebben, zoals Schotland, ofwel heel sterke instellingen hebben en veel in je public relations investeren, zoals Québec. Ofwel moet je dus een onafhankelijke staat hebben, want dan heb je een substantieel voordeel op identiteiten die die structuur niet hebben en dus altijd in het nadeel zijn wat naamsbekendheid betreft.

We zitten als Vlaanderen in een defensieve positie, en die positie is niet uniek. Overal in Europa waar een klein taalgebied grenst aan een groter taalgebied, zit dat kleine taalgebied in het defensief en tracht het zich te beschermen met een aantal wettelijke maatregelen, die heel moeilijk uit te leggen zijn aan het publiek dat wij hier beogen, namelijk de expats en de internationale lobbyisten, die zichzelf per definitie als wereldburgers zien en taal als een communicatiemiddel. Zij spreken vaak vloeiend Frans, Engels, Duits, Russisch – de grote talen –, maar hebben heel weinig affectie met de kleine talen. Ik weet bijvoorbeeld dat de Baltische staten telkens moeten uitleggen wat ze doen om hun eigen identiteit te beschermen tegen de russificatie van de staten en hoe ze dat probleem trachten op te lossen. Zij hebben daar even grote problemen als Vlaanderen.

Een tijd geleden had ik een gesprek met een Engelsman die er zich tegenover mij over beklaagde dat er van een Engelsman die ambtenaar wil worden in Wales, wordt verwacht dat hij ook wat Welsh kent. Voor mij was dat heel evident, voor hem was dat een ongelooflijke beperking van de rechten van een Engelsman: iedereen spreekt toch Engels, wat is het probleem, hoe durven de mensen van zo'n klein taalgebied als Wales, met een taal die niemand spreekt, de vrijheid van de Engelsen te beperken?

Dat fenomeen is mijns inziens gelieerd aan het al dan niet behoren tot een klein of een groot taalgebied. Dat is een structureel probleem waarmee men te maken heeft, zowel wij als de Franstaligen in Québec, de mensen van de Baltische staten, de Welshmen enzovoort. Welke maatregelen men ook neemt, we zullen altijd een beetje in het nadeel zijn ten opzichte van de grote taalgebieden en de grote culturen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Met het oog op het Belgische voorzitterschap zullen we zeker een aantal acties ondernemen. We kunnen die hier dan verder bespreken. Ik dank iedereen in elk geval voor de constructieve inbreng.

Het is inderdaad niet onze bedoeling, mijnheer Van Der Taelen, om de Pravda achterna te gaan. Dat zou zeker niet de goede aanpak zijn.

Het idee van een bijdrage van hieruit in buitenlandse kranten, of Vlaamse kranten met een Engelse of een Franse bijlage, is in het verleden ook al geformuleerd. We hebben ook al Flanders Today, dat eigenlijk het resultaat is van heel die discussie van toen. Maar ook dat moeten we aan een evaluatie onderwerpen. Flanders Today heeft een vrij grote oplage en een onafhankelijke redactie. We gaan dat evalueren om te bekijken of we dat moeten doorzetten.

Het idee om buitenlandse journalisten samen te brengen, is al in de praktijk omgezet. Ik heb de buitenlandse journalisten al twee keer uitgenodigd, de laatste keer was dat op een boot in Antwerpen. Misschien moeten we dat dan ook evalueren en kijken of er nog een aantal bijstellingen nodig zijn. Maar die journalisten willen natuurlijk ook materiaal. Zij zijn bereid om één keer per jaar af te komen, zeker als je dat goed verzorgt, maar dan willen zij wel nieuws. Zij verwachten uitspraken waar ze iets mee kunnen doen in hun krant. Je moet ze voldoende materiaal geven om over te schrijven. Dat initiatief is dus al genomen en kan, misschien mits bijsturing, voortgezet worden.

Ik heb de opmerking met betrekking tot Vleba genoteerd. Het voorbeeld dat u aanhaalt, mevrouw Moerman, is juist.

Mijnheer Hendrickx, zeker diegenen die pleiten voor het federale bestel, moeten de loyaleit in dezen respecteren of stimuleren. Wat die federale diplomaten betreft, zijn er mijns inziens al belangrijke stappen gezet. Ik ben zelf gaan spreken op de diplomdagen. Ik begrijp ook de opmerking van de heer Van Overmeire dat zij Vlaanderen moeten verdedigen als het wordt aangevallen op internationale fora. Ik herinner me dat we tijdens de vorige legislatuur een discussie hebben gehad over de Raad van Europa waar we onze zaak zelf hebben kunnen verdedigen. Ook toen zijn contacten gelegd met een aantal federale diplomaten. Maar ook dat kan natuurlijk beter.

Mevrouw Poleyn, ik zal met een aantal van uw suggesties rekening houden. Het is de bedoeling om tegen het Belgische voorzitterschap een aantal acties te ondernemen. We kijken echter ook verder en zullen een aantal goed overwogen en gerichte maatregelen nemen. We zullen daar nog op terugkomen. Daar bestaan verschillende meningen over en daar is ook heel wat bezorgdheid over. In het verleden zijn al heel wat maatregelen en initiatieven genomen. Die moeten telkens opnieuw worden bekeken.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Wat de vraag van mevrouw Poleyn over het meertalig onthaalbeleid in Brussel betreft, wil ik nog even toevoegen dat er al heel lang heel veel bestaat. Dat is te weinig geweten in dit parlement. Dat gaat uit van de VGC en van het Vlaams Brusselbeleid. De Vlaamse minister die bevoegd is voor Brussel, maakt een aantal belangrijke budgetten vrij voor een aantal zaken.

Er is een meertalige culturele agenda die gratis wordt verdeeld en waarin in het Nederlands, Frans en Engels activiteiten worden aangekondigd. Een van de onderliggende bedoelingen is aan te tonen wat Vlaanderen in en voor Brussel doet. Er zijn ook een aantal activiteiten en communicatie van gemeenschapscentra. Ik heb het dan over de Vlaamse culturele centra in Brussel. Tot slot is er de communicatie van een aantal grote Vlaamse culturele instellingen, zoals de Koninklijke Vlaamse Schouwburg, die meertalig gebeurt. Dat is niet evident omdat dit bij een aantal partijen bijzonder moeilijk ligt.

Er gebeurt dus veel, maar met de nuance dat het niet zozeer de bedoeling is te promoten wat Vlaanderen allemaal doet, maar wel wat Vlaanderen doet in Brussel. Op dat vlak is er al een expertise van 10 à 15 jaar opgebouwd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■